

Seyed Hamid Hosseini

**JERTFA ÎN
EID AL-ADHA**

**Fundația Imam Ali
București**

Jertfa în Eid al-Adha

Filosofie, rânduieli și învățături coranice



Fundația Imam Ali – București

<https://imamali.ro>

Email: info@imamali.ro

Câteva cuvinte înainte	3
Capitolul I: Povestea lui Avraam și încercarea supremă	3
Capitolul II: Ce spune Coranul despre sensul jertfei	9
Capitolul III: Rânduielile jertfei în Coran	11
Capitolul IV: Ce animale, cum și de ce	13
Capitolul V: Animalele în viziunea islamică - mai mult decât hrană	15
În loc de concluzie	18

Jertfa în Eid al-Adha

Filosofie, rânduiești și învățături coranice

Câteva cuvinte înainte

Eid al-Adha - Sărbătoarea Sacrificiului - se numără printre cele mai solemne momente ale calendarului islamic. În a zecea zi a lunii Dhu al-Hijja, musulmanii din toată lumea sacrifică un animal în amintirea unei întâmplări pe care Coranul o povestește cu atenție la detaliu: întâlnirea lui Avraam cu voia lui Dumnezeu, la marginea imposibilului.

Privit din afară, ritualul poate părea simplu sau chiar greu de înțeles. Privit dinlăuntru, el ascunde o întreagă filosofie despre relația dintre om și Creator, despre sensul jertfei și despre solidaritatea cu cei săraci. Paginile de față încearcă să redea această filosofie cu fidelitate față de textul coranic, lăsând versetele să vorbească în primul rând ele însele.

Capitolul I: Povestea lui Avraam și încercarea supremă

Înainte de orice altceva, Eid al-Adha este o sărbătoare a memoriei. Ea reamintește un eveniment pe care Coranul îl narează în sura As-Saffat - o povestire despre credință dusă până la capăt, despre dialog între tată și fiu, și despre mila divină care intervine în clipa decisivă.

Rugăciunea unui om singur

Avraam tocmai scăpase din cetatea lui Nimrod. Singur, fără nimic, se îndrepta spre un pământ necunoscut, cu un singur reazem: încrederea că Dumnezeu îl va călăuzi. Și din această stare de deplină vulnerabilitate a înălțat rugăciunea pentru un fiu:

Aş-Sāffāt 37: 99-101

﴿وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيَهْدِينِ * رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ * فَبَشِّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ﴾

Și [Avraam] a zis: «Mă duc la Domnul meu; El mă va călăuzi.» (99)
Doamne, dăruiește-mi [un fiu] dintre cei dreți! (100) Și Noi l-am vestit
cu un băiat blând [la fire]. (101)

Visul și convorbirea dintre tată și fiu

Fiul a crescut. Ajuns la vârsta la care putea înțelege, a primit din partea tatălui său o mărturisire pe care puțini părinți ar îndrăzni să o facă: «Am visat că te jertfesc. Ce crezi?»

Avraam nu îi impune nimic. Nu decide în locul lui. Îl întreabă. Iar răspunsul fiului - «fă ceea ce ți s-a poruncit» - nu vine din supunere oarbă, ci dintr-o înțelegere liberă și conștientă. Tocmai această libertate a amândurora dă scenei greutatea ei morală:

Aş-Sāffāt 37: 102

﴿فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَا بُنَيَّ إِنِّي أَرَىٰ فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرَىٰ قَالَ يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ
سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ﴾

Și când [fiul] a ajuns la vârsta de a lucra împreună cu el, [Avraam] a zis:
«O, fiul meu! Am visat că te jertfesc. Gândește-te, ce crezi?» El a
răspuns: «Tată, fă ceea ce ți s-a poruncit; mă vei găsi, de va vrea
Dumnezeu, dintre cei răbdători.»

Clipa în care Dumnezeu intervine

Amândoi merg mai departe. Textul coranic este sobru: «s-au supus amândoi» - nu unul a cedat, ci amândoi au ales. Și tocmai în acel moment, când totul era gata, vine vocea divină:

Aș-Șāffāt 37: 103-107

﴿فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ * وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ * قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ * إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ * وَفَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ﴾

Și când amândoi s-au supus [voii lui Dumnezeu] și el l-a culcat cu fața la pământ, (103) Noi l-am strigat: «O, Avraame! (104) Ai împlinit visul!»

Astfel îi răsplătim pe cei buni. (105) Aceasta a fost cu adevărat o încercare vădită. (106) Și Noi l-am răscumpărat cu o jertfă mare. (107)

Ce înseamnă, de fapt, această poveste?

Povestea aceasta a stârnit, de-a lungul timpului, o întrebare pe care e firesc să și-o pună oricine o citește pentru prima dată: cum poate o poruncă de a ucide un copil să vină de la Dumnezeu? Nu contrazice ea orice noțiune de morală?

Răspunsul cere să privim mai atent spre câteva lucruri pe care textul coranic însuși le sugerează.

- **Visul nu e poruncă directă - e un mesaj de descifrat**

Avraam a primit această imagine «fī al-manām» - în vis. Or, în tradiția islamică, chiar și visele profeților cer interpretare; ele nu se execută literal. Unii dintre cei mai importanți exegeți islamici au insistat tocmai pe aceasta: Avraam trebuia să înțeleagă sensul visului, nu să îl reproducă mecanic.

Și tocmai textul o spune, dacă îl citim cu atenție. Când Avraam era gata să acționeze, Dumnezeu nu îi spune «bine ai făcut» sau «ai terminat ce aveai de făcut» - ci: «ai împlinit visul». Altfel spus: viziunea s-a îndeplinit prin pregătire, prin disponibilitate lăuntrică, nu prin fapta în sine. Ceea ce Dumnezeu a vrut să vadă era inima lui Avraam, nu sângele fiului său.

- **Povestea marchează, în fapt, sfârșitul sacrificiilor umane**

Avraam a trăit într-o lume în care sacrificiul uman - inclusiv al copiilor - era o practică frecventă în multe culturi ale Orientului Antic. Citit în acest context, episodul capătă un cu totul alt sens: Dumnezeu nu cere un sacrificiu uman - îl oprește. Intervenind în ultima clipă și înlocuind fiul cu un animal, El transmite un mesaj care va rămâne: viața omului nu poate fi jertfită pe altar.

Iar Coranul este fără echivoc în altă parte în privința uciderii copiilor:

Al-An‘ām 6: 151

﴿وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِّنْ إِمْلَاقٍ﴾

Și să nu vă ucideți copiii de frica sărăciei.

Interzicerea explicită a uciderii copiilor și povestea lui Avraam nu se contrazic - ele se completează. Mesajul unitar al Coranului este că viața omenească este sacră și că nicio interpretare religioasă nu poate justifica suprimarea ei.

- **Morala lui Avraam nu e supunere oarbă - e o alegere liberă**

Există o diferență esențială între a te supune din frică și a alege din convingere. Avraam nu era un om terorizat de Dumnezeu; era un om care

ajunsesse, prin propria gândire și experiență, la un adevăr pe care îl simțea necesar în chip absolut. Iar fiul său, consultat și el, a ajuns la același punct.

Dacă definim morala nu ca pe un cod de reguli externe, ci ca pe o fidelitate față de ceea ce conștiința recunoaște ca adevărat, atunci alegerea lui Avraam devine de înțeles chiar și în afara oricărei credințe religioase. Nu e diferită, în structura sa, de alegerea unui om care sacrifică ceea ce îi este mai drag pentru a salva pe alții - alegere pe care toate culturile lumii o recunosc drept cel mai înalt act de eroism.

Răsplata și urmele lăsate în timp

Coranul încheie povestea cu o binecuvântare și cu promisiunea că numele lui Avraam va dăinui:

Aș-Şāffāt 37: 108-111

﴿وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ * سَلَامٌ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ * كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ * إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ﴾

Și am lăsat [pomenirea sa cea bună] printre urmași: (108) Pace fie asupra lui Avraam! (109) Astfel îi răsplătim pe cei buni. (110) El a fost cu adevărat dintre robii Noștri credincioși. (111)

Versetul cu care musulmanii încep sacrificarea

Există un verset pe care musulmanii îl rostesc la începutul ritualului. El concentrează, în câteva cuvinte, întreaga spiritualitate a acestui moment: nu sacrificiul în sine contează, ci starea lăuntrică din care pornește. Viața întreagă - rugăciunea, jertfa, nașterea, moartea - aparține lui Dumnezeu:

Al-An‘ām 6: 162-163

﴿قُلْ إِنِّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ﴾

Spune: «Rugăciunea mea, jertfa mea, viața mea și moartea mea sunt ale lui Dumnezeu, Domnul lumilor. (162) El nu are asociat; și astfel mi s-a poruncit, și eu sunt cel dintâi dintre supuși.» (163)

Cuvântul «nusuk» din verset înseamnă tocmai «jertfă rituală». Iar sensul mai adânc al versetului e că jertfa nu e un act izolat - e o expresie a unei orientări de viață.

Capitolul II: Ce spune Coranul despre sensul jertfei

Cel mai direct răspuns la cea mai directă întrebare

Dacă există un verset care să rezume filosofia întregii sărbători, acela se găsește în sura Al-Hajj. El vine ca un răspuns la întrebarea implicită pe care orice om și-o poate pune: la ce folosește toate acestea? Ce primește Dumnezeu dintr-un sacrificiu?

Al-Hajj 22: 37

﴿لَنْ يَنَالَ اللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ
وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ﴾

Carnea și sângele lor nu vor ajunge la Dumnezeu, ci cucernicia voastră este cea care ajunge la El. Astfel vi le-a supus, ca să-L preamăriți pe Dumnezeu pentru că v-a călăuzit; și binevestește-le celor buni!

Răspunsul nu putea fi mai clar: Dumnezeu nu are nevoie nici de carne, nici de sânge. Jertfa nu Îl hrănește, nu Îl mulțumește în vreun sens material. Ceea ce contează este taqwa - un cuvânt arab greu de tradus printr-un singur termen, care cuprinde deopotrivă evlavie, conștiința morală și atenția față de Dumnezeu în viața de zi cu zi. Sacrificiul e un exercițiu al acestei stări interioare, nu o tranzacție cu divinitatea.

Semnele lui Dumnezeu în lume

Coranul numește ritualurile mari ale islamului «sha'ā'ir Allah» - semnele sau reperele lui Dumnezeu. Jertfa face parte din această categorie: ea marchează vizibil, în spațiul public, prezența lui Dumnezeu în viața comunității. Cinstirea acestor semne pornește, spune Coranul, din profunzimea inimii:

Al-Ḥajj 22: 32

﴿ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعْظِمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ﴾

Acesta este [cuvântul adevărat]; iar cine cinstește semnele lui Dumnezeu, aceasta vine din evlavvia inimilor.

Nu e un ritual specific islamului

Există un detaliu din Coran pe care îl trecem adesea cu vederea: ritualul jertfei nu este prezentat ca o invenție a islamului, ci ca o practică pe care Dumnezeu a rânduit-o pentru toate comunitățile de credincioși de-a lungul istoriei:

Al-Ḥajj 22: 34

﴿وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِّيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ﴾

Și fiecărui popor i-am rânduit un ritual al jertfei, ca să pomenească numele lui Dumnezeu peste vitele cu care i-a înzestrat.

Acesta nu e o detaliu minor. Înseamnă că jertfa ține de ceva mai vechi și mai adânc decât orice religie particulară - de recunoașterea că viața și hrana vin de undeva, că nu suntem proprietarii absoluți ai lumii în care trăim.

Jertfă numai în numele lui Dumnezeu

Coranul precizează că jertfa trebuie să fie un act de monoteism pur. Sacrificarea unui animal în cinstea oricărei alte entități - idol, stea, spirit - este explicit interzisă:

Al-Mā'idah 5: 3

﴿وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ﴾

Și ceea ce a fost jertfit pe pietre [idolești] [vă este oprit].

Capitolul III: Rânduielile jertfei în Coran

A. Condiția esențială: numele lui Dumnezeu

Dacă există o singură regulă pe care Coranul o repetă cel mai insistent în legătură cu sacrificarea animalelor, aceea este rostirea numelui lui Dumnezeu. Nu e o formalitate - e o declarație: recunosc că această viață nu îmi aparține, și o înapoiez sursei ei. Iată două versete care formulează această cerință din ambele direcții - pozitiv și negativ:

Al-An‘ām 6: 118

﴿فَكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ﴾

Mâncați deci din ceea ce a fost sacrificat cu numele lui Dumnezeu rostit asupra lui, dacă credeți în semnele Sale.

Al-An‘ām 6: 121

﴿وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ﴾

Nu mâncați din ceea ce nu a fost sacrificat cu numele lui Dumnezeu rostit, căci aceasta este nelegiuire.

B. Carnea jertfei nu rămâne în familie

Ritualul nu se termină odată cu sacrificarea. Coranul specifică explicit că o parte din carnea jertfei trebuie să ajungă la cei săraci. Mai mult, are grijă să menționeze două categorii diferite de oameni nevoiași: cel care nu cere, deși duce lipsă, și cel care cere pe față. Amândoi au dreptul lor:

Al-Hajj 22: 28

﴿لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا
الْبَائِسَ الْفَقِيرَ﴾

Ca să fie martori ai foloaselor lor și să pomenească numele lui Dumnezeu, în zilele rânduite, peste vitele cu care i-a înzestrat. Mâncați din ele și hrăniți pe cel nenorocit și pe cel sărman!

Al-Hajj 22: 36

﴿فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ كَذَلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾

Iar când se culcă pe coastă [și-și dau duhul], mâncați din ele și dați și celui mulțumit [cu puțin] și celui care cerșește. Astfel vi le-am supus, poate veți fi recunoscători.

Acest al doilea verset se încheie cu o sintagmă care merită atenție: «poate veți fi recunoscători». Sacrificarea animalului nu e un dar pe care omul i-l face lui Dumnezeu - e, la rândul ei, o formă de recunoștință față de darul pe care l-a primit.

C. Cămile de sacrificiu

Al-Hajj 22: 36

﴿وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافَّ﴾

Cămilele [și vitele de jertfă] le-am rânduit pentru voi ca semne ale lui Dumnezeu; în ele este bine pentru voi; pomeniți deci numele lui Dumnezeu asupra lor când stau în picioare [în rând].

Capitolul IV: Ce animale, cum și de ce

Animalele permise

Coranul stabilește că jertfa poate fi adusă din categoria «bahīmat al-an'ām» - vitele de turmă: oi, capre, bovine, cămile. Celelalte animale nu intră în această categorie:

Al-Mā'idah 5: 1

﴿أُحِلَّتْ لَكُم بَهِيمَةُ الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ﴾

Vitele de turmă vă sunt îngăduite, în afara celor ce vi se vor citi [ca oprite].

Cum trebuie să moară animalul

Islamul nu lasă la latitudinea fiecăruia modul în care e sacrificat animalul. Coranul enumără în sura Al-Ma'idah o serie de moduri de moarte care fac carnea nepermisă - și lista e revelatoare, pentru că toate aceste moduri implică suferință prelungită sau moarte accidentală:

Al-Mā'idah 5: 3

﴿حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ﴾

Vă sunt oprite: mortăciunile, sângele, carnea de porc, ceea ce a fost jertfit cu alt nume decât al lui Dumnezeu, animalul sugrumat, cel lovit [până la moarte], cel căzut, cel ucis cu coarnele, și cel mâncat de fiară de pradă - în afara celor pe care le veți fi sacrificat [înaintea morții] - și ceea ce a fost jertfit pe pietre [idolești].

Această enumerare conține o logică: toate situațiile menționate sunt forme de moarte violentă, aleatorie sau prelungită. Islamul cere că

moartea animalului destinat hranei să fie deliberată, rapidă și executată cu responsabilitate. Tocmai de aceea Coranul nu folosește un cuvânt oarecare pentru sacrificarea permisă - o numește tazkiyah, adică «purificare».

Tazkiyah (Purificare)

Al-Mā'idah 5: 3

﴿إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ﴾

În afara celor pe care le veți fi purificat [prin sacrificare rituală].

Rădăcina arabă «zaka» înseamnă creștere, curățenie, puritate. Sacrificarea rituală nu e doar un act tehnic - e un act de responsabilitate față de viața pe care o iei.

Capitolul V: Animalele în viziunea islamică - mai mult decât hrană

Există o prejudecată răspândită care vede în islam o religie indiferentă față de suferința animală. Textele coranice spun altceva.

Animalele au și ele rugăciunea lor

Coranul afirmă că tot ce există în univers - inclusiv animalele și păsările - Îl preamăresc pe Dumnezeu, fiecare în felul său propriu:

An-Nūr 24: 41

﴿أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَافَاتٍ كُلُّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ﴾

Nu vezi că pe Dumnezeu Îl preamăresc toate câte sunt în ceruri și pe pământ, și păsările cu aripile întinse? Fiecare știe rugăciunea și lauda sa.

Dacă un animal are propria sa relație cu Dumnezeu - propria rugăciune, propriul mod de a-L preamări -, atunci el nu e un simplu obiect. E o creatură cu o demnitate a ei. Această perspectivă are consecințe practice directe.

Îndemnuri concrete la cruțarea animalelor

Tradiția profetică - hadith-urile Profetului Muhammad - detaliază, completând Coranul, cum trebuie tratat un animal înainte și în timpul sacrificării. Aceste reguli nu sunt ceremoniale; ele urmăresc să reducă la minimum suferința:

- Cuțitul se ascute înainte, nu în fața animalului - ca să nu-l înspăimânte
- Animalul se adăpă înainte de sacrificare
- Sacrificarea nu se face în văzul altor animale
- Moartea trebuie să fie rapidă; secționarea măduvei spinării înainte ca animalul să-și fi dat duhul este interzisă

- Maltratarea animalelor, în orice împrejurare, este interzisă

Profetul Muhammad a spus: «Celui care are milă de o ființă vie, Dumnezeu îi va arăta milă.» Mila față de animale nu e o recomandare periferică în islam - face parte din caracterul pe care credinciosul e chemat să-l formeze în sine.

Cumpătarea la masă

Eid al-Adha nu e o sărbătoare a excesului alimentar. Tradiția islamică dezaprobă explicit exagerarea în consumul de carne. Coranul formulează un principiu general valabil:

Al-A‘rāf 7: 31

﴿وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ﴾

Mâncați și beți, dar nu risipiți; căci El nu îi iubește pe risipitori.

Scopul jertfei e altul decât ospățul. Cea mai mare parte a cărnii ajunge la oamenii care nu și-ar permite-o în mod obișnuit. Ritualul redistribuie, nu acumulează.

Recunoștința - atitudinea corectă față de animale

Coranul amintește în mai multe rânduri că animalele sunt un dar, nu o cucerire. Că sunt «supuse» omului nu înseamnă că pot fi tratate oricum - înseamnă că omul poartă o răspundere față de ele:

An-Naḥl 16: 114

﴿فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ﴾

Mâncați din ceea ce v-a dăruit Dumnezeu, ceea ce este îngăduit și bun, și mulțumiți-I pentru binefacerea Sa, dacă numai pe El Îl adorați.

Yā-Sīn 36: 72

﴿وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ﴾

Și le-am supus lor [vitele], unele sunt pentru călărit, din altele mănâncă.

«Mulțumiți-I pentru binefacerea Sa» - recunoștința, în viziunea islamică, nu e doar o stare sufletească. Ea se exprimă în modul în care te raportezi la ceea ce ai primit. Inclusiv față de animal.

În loc de concluzie

Ceea ce am parcurs în aceste pagini nu este un tablou simplu. Jertfa în islam nu Îl satisface pe Dumnezeu cu carne și sânge - Coranul o spune răspicat. Nu promovează uciderea animalelor - dimpotrivă, impune condiții precise tocmai pentru a limita suferința. Nu e un act de supunere oarbă - ci, în rădăcina sa avraamică, un act de alegere conștientă și liberă.

E un ritual construit în jurul unei idei simple și, în același timp, greu de trăit cu adevărat: că nimic nu ne aparține cu adevărat, că viața e un dar și că darul cere să fie împărțit. În ziua Eid al-Adha, cel care jertfește dă din ceea ce are celor care nu au. Dumnezeu, spune Coranul, privește nu la carnea jertfită, ci la inima care jertfește.